

Predmet C-46/23

Zahtjev za prethodnu odluku

Datum podnošenja:

31. siječnja 2023.

Sud koji je uputio zahtjev:

Fővárosi Törvényszék (Okružni sud u Budimpešti, Mađarska)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

8. prosinca 2022.

Tužitelj:

Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzat Polgármesteri Hivatala (Gradska općina Újpest, okrug br. IV u Budimpešti, Mađarska)

Tuženik:

Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (Nacionalno tijelo za zaštitu podataka i slobodu informiranja, Mađarska)

[omissis] [administrativni podaci]

Odluka

Ovaj sud prekida postupak i upućuje Sudu Europske Unije sljedeća prethodna pitanja:

1. Treba li članak 58. stavak 2., osobito točke (c), (d) i (g), Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka; u daljnjem tekstu: OUZP) tumačiti na način da nacionalno nadzorno tijelo prilikom izvršavanja svojih korektivnih ovlasti voditelju obrade ili izvršitelju obrade može naložiti da obriše nezakonito obrađene osobne podatke čak i ako ispitanik to izričito ne zatraži u skladu s člankom 17. stavkom 1. OUZP-a?
2. U slučaju da se na prvo prethodno pitanje odgovori da nadzorno tijelo voditelju obrade ili izvršitelju obrade može naložiti da obriše nezakonito obrađene

osobne podatke čak i ako ispitanik to ne zatraži, ovisi li ta mogućnost o tome jesu li osobni podaci prikupljeni od ispitanika ili ne?

[*omissis*] [razmatranja o nacionalnom postupovnom pravu]

Obrazloženje

Okolnosti spora

- 1 Tužitelj je u veljači 2020. odlučio dodijeliti financijsku potporu (u daljnjem tekstu: potpora) stanovnicima iz ranjivih skupina u okviru pandemije bolesti COVID-19 koji ispune određene zahtjeve (primjerice, koji su navršili dob za umirovljenje ili imaju pravo na određene socijalne naknade), zbog čega se obratio Magyar Államkincstáru (mađarska Državna riznica; u daljnjem tekstu: Državna riznica) i Budapest Főváros Kormányhivatala IV. Kerületi Hivatali (Ured okruga br. IV pri vladinom uredu za glavni grad Budimpeštu, Mađarska; u daljnjem tekstu: Okružni ured) kako bi mu oni ustupili osobne podatke potrebne za utvrđivanje uvjeta prihvatljivosti, konkretno, osnovne identifikacijske podatke fizičkih osoba i njihove brojeve socijalnog osiguranja. Državna riznica i Okružni ured prihvatili su te zahtjeve za dostavu podataka.
- 2 Tužitelj je radi isplate potpore donio Újpest+ Megbecsülés Program bevezetéséről szóló 16/2020. (IV. 30.) önkormányzati rendelet (Općinska odluka br. 16/2020 od 30. travnja o uspostavi Programa „Újpest+ Megbecsülés”), koji je izmijenjen i dopunjen Općinskom odlukom br. 30/2020 od 15. srpnja. Te su odluke sadržavale uvjete prihvatljivosti za dodjelu potpora.
- 3 Tužitelj je podatke koje je zaprimio od Državne riznice i Okružnog ureda objedinio u bazu podataka uspostavljenu radi provedbe svojeg Programa te je utvrdio jedinstven identifikacijski broj i bar kod za svaki skup podataka.
- 4 Tuženik je na temelju prijave u javnom interesu navedenu obradu podataka istražio tijekom službenog nadzora započetog 2. rujna 2020., kao i u okviru naknadnog upravnog postupka koji se odnosi na zaštitu podataka.
- 5 Tuženik je u svojoj odluci [*omissis*] od 22. travnja 2021. utvrdio da je tužitelj povrijedio niz odredbi članka 5. i 14. OUZP-a, kao i članak 12. stavak 1. te uredbe. Utvrdio je, među ostalim, da je došlo do povrede određenih odredbi članka 14. OUZP-a jer tužitelj nije obavijestio ispitanike u roku od jednog mjeseca o opsegu obrade njihovih osobnih podataka u okviru Programa „Újpest+ Megbecsülés”, svrsi obrade podataka ni ostvarivanju prava ispitanika. Tuženik je tužitelju naložio da u skladu s člankom 58. stavkom 2. točkom (d) OUZP-a obriše osobne podatke ispitanikâ koji bi, prema informacijama koje su dostavili Okružni ured i Državna riznica, imali pravo na potporu, ali je nisu zatražili. Tuženik je smatrao da su i Državna riznica i Okružni ured povrijedili odredbe o obradi podataka. Osim toga, i tužitelju i Državnoj riznici izrekao je novčanu kaznu u području zaštite podataka.

- 6 U obrazloženju svoje odluke tuženik se, osim na prethodno navedene članke OUZP-a, pozvao na određene odredbe članaka 2., 4., 6. i 83., kao i na članak 58. stavak 2. točke (b) i (j) navedene uredbe, na az információs szabadságról és információs önrendelkezési jogról szóló 2011. évi CXII. törvény (Zakon CXII. iz 2011. o samoodređenju u području informacija i slobodi pristupa informacijama), na a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Zakon III. iz 1993. o upravljanju socijalnim službama i socijalnim naknadama) te na odredbe prethodno navedenih općinskih odluka koje je donio tužitelj. Tuženik je naposljetku naložio tužitelju da u skladu s člankom 58. stavkom 2. točkom (d) OUZP-a obriše osobne podatke ispitanikâ koji, prema informacijama koje su dostavili Okružni ured i Državna riznica, imaju pravo na potporu, ali je nisu zatražili.

Spor između stranaka

- 7 Tužitelj u ovom upravnom sporu pobija tužnikovu odluku [*omissis*]
- 8 Kad je riječ o dijelu odluke u kojem se nalaže brisanje osobnih podataka, tužitelj tvrdi da tuženik na temelju članka 58. stavka 2. točke (d) OUZP-a nema ovlasti da izda takav nalog. U tu se svrhu poziva na utvrđenja iz presude br. 105. K. 706.125/2020/12 Fővárosi Törvényszéka (Okružni sud u Budimpešti, Mađarska) (u daljnjem tekstu: konačna presuda), koju je potvrdila Kúria (Vrhovni sud, Mađarska) svojom presudom br. Kfv.II.37.001/2021/6 (u daljnjem tekstu: presuda Kúrije (Vrhovni sud)).
- 9 Prema tužiteljevu mišljenju, tužnikovom se praksom povređuju načela pravne sigurnosti i zakonitosti državne uprave, koja su dio vladavine prava, jer je tuženik u drugoj odluci, koja je bila predmet postupka zaključenog konačnom presudom, samo utvrdio da postoji povreda, ali kao pravnu osnovu za nalaganje brisanja nije naveo nijednu odredbu članka 58. OUZP-a, dok se u odluci koja je predmet ovog postupka navodi članak 58. stavak 2. točka (d) OUZP-a. Nakon što je analizirao druge tužnikove odluke, tužitelj ističe da se on u svakoj od njih poziva na različite pravne odredbe kako bi voditelju obrade naložio brisanje podataka, a to su, primjerice, članak 58. stavak 2. OUZP-a (bez konkretnijeg upućivanja) [*omissis*], članak 58. stavak 2. točka (c) OUZP-a [*omissis*], članak 58. stavak 2. točka (d) OUZP-a [*omissis*] i članak 58. stavak 2. točka (g) OUZP-a [*omissis*]. Tužitelj tvrdi da obveza voditelja obrade da obriše podatke neovisno o tome je li to zatražio ispitanik ne proizlazi iz članka 17. stavka 1. OUZP-a, nego iz odredbi članka 5. te uredbe jer se brisanje u skladu s člankom 17. OUZP-a može tumačiti isključivo kao ispitanikovo pravo i jer se drugi dio rečenice članka 17. stavka 1. može tumačiti isključivo u kontekstu ostvarivanja tog prava, odnosno podredno ostvarivanju ispitanikova prava, a ne autonomno.
- 10 Tuženik je predložio da se u ovom upravnom sporu uputi zahtjev za prethodnu odluku u vezi s pitanjem koje je u biti istovjetno izreci ove odluke. Tuženik je

usto, istodobno s ovim postupkom, Alkotmánybíróság (Ustavni sud, Mađarska) podnio ustavnu tužbu protiv presude Kúrije (Vrhovni sud).

- 11 Alkotmánybíróság (Ustavni sud) u svojoj je odluci br. 3110/2022 od 23. ožujka (u daljnjem tekstu: odluka Alkotmánybírósága (Ustavni sud)) presudio da se presuda Kúrije (Vrhovni sud) i konačna presuda protiv Alaptörvényju (Temeljni zakon Mađarske), zbog čega ih je ukinuo. Alkotmánybíróság (Ustavni sud) pozvao se na Mišljenje br. 39/2021 Europskog odbora za zaštitu podataka (u daljnjem tekstu: Odbor), koji je razmatrao može li članak 58. stavak 2. točka (g) OUZP-a nadzornom tijelu poslužiti kao pravna osnova kako bi po službenoj dužnosti naložilo brisanje osobnih podataka kada ispitanik to nije zatražio. Odbor je utvrdio da se u članku 17. OUZP-a predviđaju dva različita slučaja brisanja, koja su međusobno neovisna (jedan je brisanje na zahtjev ispitanika, a drugi brisanje kao samostalna obveza voditelja obrade), zbog čega je smatrao da je članak 58. stavak 2. točka (g) OUZP-a valjana pravna osnova kako bi se po službenoj dužnosti obrisali nezakonito obrađeni osobni podaci. Alkotmánybíróság (Ustavni sud) u svojoj je odluci istaknuo da, na temelju članka E stavaka 2. i 3. te članka VI. stavka 4. Temelnog zakona Mađarske i u skladu s OUZP-om kao zakonodavstvom Unije kojim se jamči ujednačena provedba zaštite podataka i slobode informiranja, tuženik ima ovlasti po službenoj dužnosti naložiti brisanje nezakonito obrađenih osobnih podataka, čak i ako ispitanik to nije zatražio.
- 12 Tuženik je s obzirom na odluku Alkotmánybírósága (Ustavni sud) povukao svoj prijedlog za upućivanje zahtjeva za prethodnu odluku.

Relevantno pravo Unije

- 13 U skladu s člankom 17. stavkom 1. točkom (d) OUZP-a, ispitanik ima pravo od voditelja obrade ishoditi brisanje osobnih podataka koji se na njega odnose bez nepotrebnog odgađanja te voditelj obrade ima obvezu obrisati osobne podatke bez nepotrebnog odgađanja ako su ti podaci obrađeni nezakonito.

U skladu s člankom 58. stavkom 2. točkama (c), (d) i (g) OUZP-a, svako nadzorno tijelo ima sljedeće korektivne ovlasti:

- (c) narediti voditelju obrade ili izvršitelju obrade da poštuje zahtjeve ispitanika za ostvarivanje njegovih prava u skladu s ovom Uredbom;
- (d) narediti voditelju obrade ili izvršitelju obrade da postupke obrade uskladi s odredbama ove Uredbe, prema potrebi na točno određen način i u točno zadanom roku;
- (g) narediti ispravljanje ili brisanje osobnih podataka ili ograničavanje obrade u skladu s člancima 16., 17. i 18. i izvješćivanje o takvim radnjama primatelja kojima su osobni podaci otkriveni u skladu s člankom 17. stavkom 2. i člankom 19.

Relevantno mađarsko pravo

- 14 Zahtjev za prethodnu odluku upućuje se samo u kontekstu primjene OUZP-a, koji je izravno primjenjiv na nacionalnoj razini, pa nije nužno navoditi relevantno mađarsko zakonodavstvo.

Razlozi zbog kojih je potreban zahtjev za prethodnu odluku

- 15 Ovaj sud od Suda Europske unije traži da mu pruži smjernice u pogledu tumačenja članka 17. stavka 1. OUZP-a, u vezi s njegovim člankom 58. stavkom 2., osobito u dijelu koji se odnosi na korektivne ovlasti nadzornog tijela u skladu s točkama (c), (d) i (g) potonjeg članka.
- 16 Naime, kad je riječ o nalogu za brisanje nezakonito obrađenih osobnih podataka, tuženikova upravna praksa nije ujednačena jer u svojim različitim odlukama kao pravnu osnovu za nalaganje brisanja navodi različite odredbe OUZP-a, a u nekima uopće ni ne upućuje na tu odredbu.
- 17 Prema mišljenju ovog suda, jasno je da pravo na brisanje predviđeno člankom 17. OUZP-a treba tumačiti kao ispitanikovo pravo i da stavak 1. ne predstavlja dvije različite pravne osnove za brisanje, nego je drugi dio rečenice iz tog stavka („voditelj obrade ima obvezu obrisati [ispitanikove] osobne podatke bez nepotrebnog odgađanja”) posljedična obveza voditelja obrade koja proizlazi iz prvog djela navedene rečenice. Prema tome, suprotno Mišljenju Odbora br. 39/2021, ovaj sud smatra da se pravo na brisanje predviđeno člankom 17. OUZP-a može tumačiti samo kao ispitanikovo pravo. U prilog tomu poziva se na činjenicu da se u izvornom tekstu OUZP-a na engleskom jeziku na obvezu voditelja obrade upućuje sastavnim veznikom *and*, koji spaja prvi i drugi dio rečenice iz članka 17. stavka 1. Mađarska jezična verzija sadržava veznik *pedig*, koji je nedorečeniji.
- 18 U obzir treba uzeti i činjenicu da obrada ispitanikovih osobnih podataka može biti u njegovu interesu iako nadzorno tijelo voditelju obrade naloži da ih obriše, pa čak i zbog nezakonite obrade. U tom bi slučaju nadzorno tijelo ostvarivalo ispitanikovo pravo protivno njegovoj volji.
- 19 Prema tome, pitanje na koje treba odgovoriti jest može li nacionalno nadzorno tijelo, neovisno o tome ostvaruje li ispitanik svoje pravo, voditelju obrade ili izvršitelju obrade naložiti da obriše nezakonito obrađene osobne podatke te, ako može, na temelju koje pravne osnove, uzimajući u obzir, konkretno, to da se u članku 58. stavku 2. točki (c) OUZP-a izričito polazi od zahtjeva ispitanika za ostvarivanje njegovih prava i to da se u točki (d) općenito određuje da obrada mora biti u skladu s OUZP-om, dok se u točki (g) izravno upućuje na članak 17. OUZP-a, koji se, kao što je to prethodno objašnjeno, također ne može tumačiti na način da se zanemari izričit zahtjev ispitanika za brisanje osobnih podataka.

- 20 Ako nadzorno tijelo voditelju obrade ili izvršitelju obrade može naložiti da obriše nezakonito obrađene osobne podatke čak i ako ispitanik to ne zatraži, ovaj sud također želi znati može li se prilikom izdavanja naloga za brisanje praviti razlika ovisno o tome jesu li osobni podaci prikupljeni od ispitanika (s obzirom na obvezu voditelja obrade na koju se upućuje u članku 13. stavku 2. točki (b) OUZP-a) ili nisu prikupljeni od ispitanika (s obzirom na obvezu koju voditelj obrade ima u skladu s člankom 14. stavkom 2. točkom (c) OUZP-a).
- 21 [*omissis*] [razmatranja o nacionalnom postupovnom pravu]
- 22 [*omissis*] [razmatranja o nacionalnom postupovnom pravu]

Budimpešta, 8. prosinca 2022.

[*omissis*] [potpisi]

RADNI DOKUMENT